

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemava za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 6. malega travna 1877.

List 14.

Nagovor

sv. Očeta papeža Pija IX do kardinalov sv. Rimske Cerkve v Vatikanskem dvoru 12. sušca 1877.

(Dalje.)

Da so pa po taki poti tolike in tolikošne verske naprave uzeli in razdjali, to se tem odpadnim sinovom Cerkve ni še zdelo zadosti, ako bi ne bili tudi cerkvenim služabnikom zadržkov staviti, da bi svoje duhovske službe ne mogli prosto spolnovati. In tudi do tega so prišli bogoskrunsko s tako imenovano postavo zoper duhovsko zlorabo, ki je bila zadnjič v postavodajni zbornici sprejeta. Vsled le té se škofom in mašnikom v hudobijo štejejo in s hudimi določenimi kaznimi se strahujejo tiste djanja, ktere začetniki omenjene postave potuhnjeno skup imenujejo tako zvano beganje očitne vesti, ali pa družinskega pokoja.

Po tej ravno omenjeni postavi se verski služabniki kaznujejo in strahujejo za vse besede in spise, ko sodijo, da po svoji službi morajo grajati in zavračati določila, postave ali kakoršno koli djanje očitne oblasti, ki je nasprotno pravicam svete reči, Božji ali cerkveni postavi; enako tudi tiste za njih prizadevo, ki so omenjene spise dali na svitlo ali jih razširjali, naj izhajajo od kakoršne koli časti ali kraja cerkvene oblasti.

In kadar bo ta postava poterjena in oklicana, bo čisto le pri posvetni sodnji, da razsodi, ali in kakó je duhoven begal očitno vest in osebni pokoj v deljeni zakramentov in v oznanovanji Božje besede. In odsihmal bode glas škofov in duhovnov v takih okoliščinah, da bo zatert in zadušen, ne drugač, kakor glas namestnika Jezusa Kristusa samega; o le-tem se sicer pravi, da iz političkih vzrokov ni nobenemu kaznovanju podveržen, vendar pa menijo, mora kaznovan biti v osebi tistih, ki so bili krivi njegovega zadolženja. Sej neki očiten državni minister oziroma na Nas ni pomišljal očitno v postavodavni zbornici terditi, da ni nič novega in ne navadnega pri postavah, in tudi ne v zoperglasji s keravosodnjim pravom, z vedo in z rabo, da se podveržejo kazni tisti, ki se vdeležijo zadolženja, kadar se glavni začetnik taistega ne more kaznovati.

Iz tega se razodeva, da po besedi gospodovavcev samih je bila sulica te postave umérjena tudi na Nas. Tako tedaj, ko bi kje Naše besede ali Naše djanja žalile tisto postavo, bodo škofje ali duhovni, kteri bodo razglasovali Naše nagovore in zverševali naše naredbe, morali terpeti kazen za preteveno hudobijo, za ktero bi Mi kakor glavni začetnik morali biti obsojeni v zadolženje in kazen.

Vidite, častitljivi Bratje, po kakošni poti ni bilo samo s sovražno sito in togoto pri Nas razdjanih toliko bramb, toliko po stoletjih vterjenih viharjem časov kljubujočih naprav; temuč prišli so celo že do tega, da Cerkvi bogoskrunsko branijo spoinovanje zvišene zapovedi: učiti, čuti, oskerbovati zveličanje duš, ki jo ima od svojega božjega začetnika, ker postavljajo narhujši kazni, da bi njenim služabnikom usta zaperti. Sej le-ti, učeči narode spolnovati vse Kristusove zapovedi, tišeči na to, bodi si priložno ali nepriložno, svarijoči, proseči, očitajoči z vso poterpežljivostjo in podučevanjem, konecno ne delajo družega, razen kar jim naklada božja in apostoljska oblast.

Molčimo o družih temnih naklepih cerkvenih sovražnikov, ko vemo, da tudi nekteri med očitnimi ministri pasejo misli in spodbadanja, da bi vedno huje Cerkev samo trinožili, ali pospeševali razkolstvo, kadar bo volitev novega papeža, in italijanske škofo zadrževali v rabi njih duhovne oblasti. In zarad tega smo bili prisiljeni naznaniti, da se zamore terpeti, ako se pisma cerkvenega vstanovljenja teh škofov predložé posvetni oblasti. S tem, kolikor je pri Nas, smo hotli odverniti prežalostne okolišine, pri kterih se ni že več ravnalo za posestvo časnih dobrót, temuč se je v očitno nevarnost stavila sama vest vernikov, njih mir, skerb in zveličanje duš, kar je pri Nas naj viši postava. Hočemo pa, da v tem, kar smo storili za odvernjenje naj hujsih nevarnost, naj se v novo spozná očitno, da Mi do čistega zavržemo in studimo tisto postavo, ki se imenuje „placetum regium“, ter očitno naznanimo, da po nji se žali božja veljava in svoboda Cerkve.

Po tem, kar smo do zdaj govorili, opustimo še veliko družega, kar bi mógli obširno tožiti, ter prašamo, kako Nam je mogoče vladati Cerkev pod gospodovanjem take moči, ki Nam neprenehoma jemlje vse sredke in pomočke za spolnovanje našega poslanstva, nam zagraja vsako pot, podmeče vedno novih zadržkov, dela nove pritežnosti, in pripravlja celo novih nastáv in nastavlja novih zalezovanj?...

Za resnico, ne moremo se načuditi, da so ljudje, ne vemo ali veči lahkomišljenosti ali hudobije, kteri ali po očitnih dnevnikih ali po posebnih spisih ali v nesramnih govorih, ki jih imajo po pogostih shodih, išejo ljudém prigovarjati in jih prepričevati, da sedanji stan naj višega Pastirja v Rimu je taki, da vživa popolno svobodo, akoravno je postavljen pod gospodstvo druge moči, in da zveršuje popolnoma mirno svoje naj više duhovsko pervaštvo. Da bi se ta misel očitno poterdila, ne opusté nobene prilike, ki se jim naklonuje ali kadar škofje in verniki prihajajo k Nam iz daljnih dežel na obiskovanje, ali kadar dopušamo v zaslišanje njih po-

božne množice, ali kadar Mi v govorih do njih tožimo brezbožne napade na Cerkev. Nalaš in potuhnjeno išejo nepredvidne prevériti, da Mi v resnici imamo polno oblast in prostost v govorjenji, v sprejemanji vernikov in v vladanji vesoljne Cerkve. Čudno se nam zdi, da se s toliko nesramnostjo take reči terditi zamorejo, kakor da bi spolnovanje teh djanj, s katerimi delajo šum, bilo res v polni in dokončni naši oblasti in kakor da bi v le tih bilo vse vladanje Cerkve, ki se v Našo službo prišteva. Zakaž kdo bi ne vedil, da djanja tiste prostosti, ki jo toliko preslavlja, nikakor niso v Naši, ampak v oblasti tistega, ki gospoduje, v taki razmeri, da Mi jih toliko in dotlej moremo spolnovati, kolikor in dokler nismo od njih zadržani? Kakošna pa je prostost Naših djanj pod njih gospodstvom, če tudi opustimo druge dokaze, ki jih ne manjka, razodeva in kaže zadosti zadnja postava, ki smo jo ravno kar omenili, po kateri se prosto spolnovanje Naše duhovske oblasti in cerkvene službe véže z novim in neprenašljivim zatiranjem.

Če pa so Nam do zdaj dopuščali zverševati nekatere djanja, dobro vedeči, koliko jim koristi, da veljamo za svobodne pod njih gospodstvom: koliko pa je naj važnih in čez vse potrebnih in tehtnih reči, ki se štejejo k strahovitim butaram Naše službe, in v katerih djansko in redno zverševanje se Nam, ki smo podverženi jarmu gospodovavcev, pogréša vsaktera zmožnost in svoboda.

Vošimo, da tisti, ki take reči pišejo ali govoré, kakor smo jih do zdaj razložili, naj bi se ozerli na to, kar se krog Nas godí, in naj bi nekoliko z nepristranskim duhom sedili, ali se more v resnici reči, da oblast vladati Cerkev, ki nam je od Boga izročena, se more strinjati s sedanjimi okoliščinami, v kakoršne Nas vtesnuje gospodstvo vsilnikov. Hotli bi, naj bi vedili zaničevanja, žaljenja, zasramovanja, ki jih celó v državni zbornici neprenehoma sujejo zoper Našo nizkost, žaljenja, ki jih sicer odpušamo nesrečnim, kateri jih govoré, ki se pa vendar izhajajo v naj hujše razžaljenje vsih vérnikov, katerih obéni Oče se z njimi razžaljuje, in ki merijo na ta namen, da se manjša pri njih spoštovanje, veljava, čišenje, ktero zahteva naj viši čast in svetost namestnika Jezusa Kristusa, ki jo Mi, če tudi ne vredno zastopamo. Naj bi bili pač priče zasramovanja in obrekovanja, ki se dan na dan na vse načine bruha zoper vaš prevzišeni zbor in zoper cerkvene častnike v toliko škodo njih zadevnih službovanj.

Naj bi bili ti poviševavci naše pretvezene prostosti tukaj v Rimu, da bi vidili vsak dan zasmehovanja in zaničevanja vsih naj viših obredov in naprav katoliške Cerkve; naj bi bili pričujoči pri tolikih oskrunovanjih naj častitljivših skrivnost; naj bi vidili vsak dan, kako se brezboštvo in bogotajstvo z očitnim skazovanjem in slovesnim spromstvom preslavlja, cerkveni obhodi pa se prepovedujejo, ki jih je vendar podedvana bogoljubnost Italijanov vselej o vsaki priliki prosto obhajala. Želimo, naj bi slišali bogokletja, ki se brez kake besede in oporeke od strani gosposke v državni zbornici bruha zoper Cerkev, kjer jo celo zaznamujejo za prekucno in napadno, njeno svobodo za nevarno načelo, njene nauke za spačene, nasprotno družbinstvu in nepravne, njen vpliv kakor občinstvu škodljiv. Tudi bi naznanovavci Naše izmišljene prostosti ne mogli tajiti mnogoterih, vednih in prehudih priložnost, ki se naklanjajo, da bi nepredvidno mladost spačili s podžiganjem strást ter kakoliško vero s korenino iztergali iz src.

(Dalje nast.)

Zakaj judje in zanikarni katoličani duhovne čertijo, preganjajo, tako gerdo obrekujejo?

(Dalje.)

Vsled statiškega razkazka l. 1870 je bilo v Avstrijski državi (brez Ogerske) 19.618 svetovnih katoliških duhovnov z bogoslovci vred; se vé, da dan danes jih je že veliko manj. Ako je bil že med dvanajsterimi aposteljni en Judež, kdo se bo čudil, ako med blizo 20 tisočeri tu pa tam kateri, iz človeške slabosti, ali od liberalnega duha navzét, na krivo pot zabrede? Kristus je prerokoval: „Pohujšanje mora priti.“ Ti liberalci pa, ne da bi pohujšanje s plaščem ljubezni pokrili, ga pa strastno razširjajo; so namreč Kamovi otroci, ki je bil svojega vinjenega očeta Noeta naznanil, da bi bil še več zasmeha in pohujšanja storil. Pa kaj si je bil Kam nakopal s svojo nesramnostjo! Na vesoljnem svetu pastiruje po ravno tisti štetvi okoli 300.000 medsvetnih duhovnov; in ako liberalci med domačimi duhovni nobene primerne tvarine za napade ne najdejo, pa vzamejo na svoje redko rečeto vseh 300.000 duhovnov, ter jih silovito rešetajo, in če še kake pleve iztresejo, jih enako močnemu viharju po vsem svetu razpihajo.

Povdariti se mora tudi to, da se na čisti beli obleki lahko vsak majhen madež zapazi, kakoršnega po navadi prezirajo na črni, zlo zamazani obleki. Vse drugač pa druge stanove presoajo. Kako malo zahtevajo liberalci od pravnika, zdravnika, vradnika, od kupca, vojaka, mestjana, rokodelca in vsih drugih v nravnem oziru! Mnogi malo družega, kakor da 7. zapoved spoštujejo. Naj pravnik še tako brezbožno živi, zdravnik razuzdanosti streže, vradnik cerkev in post preklinja itd.; vendar malo kdo zoper tako življenje kaj čerhne, da le ne kradejo ali ne goljufajo. In svet bo tega ali onega proglašal za poštenega moža, za izverstnega odvetnika, modrega dohtarja, junaškega vojaka, ter vse zagovarjal vse njihove druge napake za človeške slabosti! Ali bo ne mara večni Sodnik tudi tako enostransko sodil? Čakajte malo! Bog ne dela razložka pri osebi. Katoliška duhovšina v nravnem oziru, dasiravno od vseh naj bolj napadana, vendar vse druge stanove visoke prekosi. To med drugimi poterjuje razsodba nekega mnogo lét v Rimu bivajočega poslanca o nravi Rimske duhovščine. On zagotavlja, da med 100 duhovniki jih živi 30 prav posebno pobožno in sveto, 50 se jih smé imenovati dobre duhovne, 15 je novo-laškega duha navzetih, ki pa vendar dolžnosti svojega stanú sploh ne zanemarjajo; zadnjič je 5 do 100 več ali manj graje vrednih, ki pa vendar zunanjo spodobnost ohranijo. Enaka razméra, kakor med Rimsko, obstoji v nravnem oziru tudi med duhovšino družih mést in dežel.

Dalje napadajo liberalci katoliške duhovne zavolj celibata (neozenstva), in pravijo: da vse pohujšljivo življenje, ktero jim podtikujejo, izvira samo iz celibata, tako da bi po odpravljenem celibatu vse enake pritožbe nehale. Ako pa njihovo očitanje nepristransko pogledamo, moramo pripoznati, da pri duhovstvu bi ravno zakonski stan veliko več napák in zločinstev vzrokoval, kakor pa celibat. Koliko skerbí zavolj pomanjkanja in vzreje deržine tlači že sploh zakonske ljudi nižjih stanov! Od tod izvirajo mnoge goljufije, tatvine itd. Koliko prešeštev, pobojev, morij, samomorov zavolj ljubozumnosti v višjih krogih! In sploh koliko preprirov, zane-marjanja pri odgojevanju otrok!

Ozrimo se pa na obnašanje oženjenih razkolniških ter drugoverskih duhovnov, kakor jih popisujejo. V

koliki nevarnosti so, da svoje delovanje le bolj v blagor lastne deržine obračajo, potrebe občine jih pa le malo brigajo; kako radi se ogibljejo bolnišnic in posebno kužljivih bolnikov! In kaj bi ne, ker lastne soproge in otroci, ktere vendar bolj kakor druge ljubijo, dostikrat branijo v dotiko z bolniki priti, da bi tudi oni bolezní ne našli, med domačo deržino ne zanesli, in kateri vsi bi bili po smerti očeta — župnika nepreskerbljeni!

Nasproti pa neoženjenega katoliškega duhovna nobena posvetna zavéza ne zadržuje v vestnem pastirovanju izročeni h duš; „zapustil je očeta, mater, brate in sestre“, kar pa ni storil zato, da bi se potem z zakonsko soprogo zavezal, temuč da se je vsega popolnoma Cerkví posvetil, in se zamore brez zadržkov vsega potrebam vernikov darovati. Ker nima svojcev, toraj tudi neustrašljivo in neutrudljivo naj nevarnejšim bolnikom streže, jim duhovno pomoč skazuje, večkrat celo še lastno življenje daruje v dušni blagor svojih duš; po očetovski skerbi za svojo občino, in toraj mu lepo pristuje častni naslov: „duhovni oče“, s katerim ga pozdravljajo zročena ovčice.

Ravno ta vdanost vernikov proti duhovnom pa zbada liberalce; ravno zato napadajo celibat, češ, da bi bil oženjen duhoven potem razdeljen, ker bi bolj skerbél za lastno deržino, kakor za občino, in bi s tem nasprotna ljubezen, ki jih sedaj tako terdno véže, omerznila in se raztergala. Liberalci bi radi pastirja odpodili, dobro vedoči, da bi se potem čeda razkropila; in to oni nameravajo, namreč duhovne ob veljavo pripraviti in ob enem vernikom vero vzeti. Kaj ne liberalci, vaše nakane smo odkrili? (Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Gibanje v prid papeža in katoliške Cerkve.*) Papež je še mož, ki resnico govori in se ne ustraši je terditi, če tudi sovražniki in lažniki strahovito bučijo, čez vse pa hinavsko časništvo, ktero dandanes od same laži živi in sami laži služí. Ker so sv. Oče v zadnji okrožnici laški vladi resnico tako naravnost v obraz povedali, zato pravi liberalno časništvo, da so razžalili vse evropske vlade! Ko bi bili ti hinavci rekli, da so sv. Oče z encikliko razžalili gnejzde vsih framasonov, bi bila to resnica.

Pravica ni še umerla in ne smé odmreti s sveta, če bi si imeli tudi psevdoliberalci gerla izpiti. Ravno njih divjanje bo svet zdramilo in ga že dramí, da bo začel misliti in za pravico delati. Že imamo več zgledov, kako Piéve čversto obnašanje nepričakovano sad rodi.

V Rimu n. pr. sta francoski poslanec pri papežu, baron Baude, in španjski poslanec pri Viktor Emanuelu, g. pl. Coello, laškemu ministru Melegariu prav ostro očitala počenjanje laške vlade zoper katoliško Cerkev in papeža; rekla sta mu, da njuni vladi ne bode te mirno gledali, ako bode po novih postavah skrajševana v zagotovilnih postavah za papeža izrečena svoboda. Še več upanja kažejo poznejše novice. 30. sušca ima „Unità“ telegram iz Pariza, ki pravi, da zunanjski minister Dékazes je dobil prepis sporočila od kardinala Simeona do papeževih poslancev oziroma na zadnjo okrožnico laškega ministra Mancina. Kardinal nahaja v tej ministroví okrožnici poterjenja tega, kar so papež govorili v svoji encikliki, kaže se očitno, na kateri strani je nevhvaležnost; vsa enciklika gre na verske koristi; sklepa, da vlade se morajo resno pečati s stanom, v katerem se nahajajo sv. Oče, toliko bolj, ker Mancini se opira v tej reči na prijaznost z vladaми in bi en del budega, kar papež tožijo, se zavernel na zunanje vlade.

Ravno tisti dan pa ima omenjeni dnevnik telegram tudi iz Rima, ki zagotavlja, da se evropski državniki resno pečajo z okolišinami, v kateri je sedanji čas sv. Stol. Zunanji zastopniki so prašali laško vlado, kakošne namene ima oziroma na papeža in Cerkev, in hočejo po vsaki ceni imeti zagotovljeno njuno samostojnost v prid svojih lastnih katoliških podložnikov. Goditi se je jelo n kaj prav nepričakovanega, kar očitno kažejo naslednje dogodbe.

Boj je začel nemarne in nevhvaležne katoličane po krivoverah čemotovati. Naj poslednjiší framasonske osnove za novo laške postavé so namreč tako osorne in krivične, da se je jela celo protestantska Anglija za papeža poteg vati. Prvi angleški državni dnevnik „Times“ in terda protestantski „Pall Mall“ protestujeta zoper omenjene postavé. Po pravici tako-le modrujeta: Papež je na čelu vsih katoličanov, ne samo laških; kakor taki pa mora imeti potrebno svobodo, da ostane z vsimi v nemoteni cerkveni zvezi, ne le samo z laškimi katoličani. Hoče pa laška vlada to protest v djanji pod svojo cenzuro (nadzor) vzeti, ki si prederzno prilastuje pravico: papeževe razpise zadrževati in po okolišinah še s kaznimi obkladati vse papeževe niží vladnje, kardinale, škofe in druge duhovne, kateri pripomorejo k razširjanju tacihi razpisov, oziroma, ki jih v djanje išejo spravljati. Ta namen, se pritožujejo protestantje, imajo nove postavé, ki jih je laška vlada predložila zbornici poslancev „zoper zlorabo duhovstva“. S tem pa je niso samo laški, ampak tudi pruski trajmavrarji dobili po perstih. — Ta postava, pravijo angleško-protestantski listi, papeža djansko sklonuje za hišnega kaplana ali podložnega vladnika laške vlade, in poslednjič si ta vlada naravnost ali posredoma prilastuje samo papežovo oblast. S tem pa ni služeno ne nelaškimi katoličanom, in ne njih vladam, ker te in uni nočejo biti podložni laškega kralja, nočejo se po cerkveni poti njemu dati gospodovati. — Že je irski poslanec O'Clery angleško vlado opomnil na to žugajoče prašanje in ministerski listi so se mu precej pridružili. Ob enem ti listi poterjajo, da se katoliško čutilo kakor po Francoskem in Nemškem, tako tudi po Italijanskem čedaje bolj giblje in vterjuje, in da stranka „Tory“ (konservativna) na Angleškem to gibanje s sočutjem spremlja. (Vaterland.)

Znamenit je protest belgijskih katoličanov zoper novo-laško osnovo, po kateri hočejo té zverí papeža na novo mučno tezo razpeti in terpinčiti. Odbor je po Belgiji razposlal slovesen protest, ki naj ga podpišejo vsi katoličani zoper omenjene osnove, ktera jemlje papežu svobodo, keršanskemu svetu pa pregraja pomoček, po katerem se mu naznanjujejo papeževi sklepi in obsodbe. Podpisuje se namreč adresa po vsih škofijah z imeni brez števila. Obseg je ta le:

„Podpisani katoličani previdijo, da omenjena postava proti zlorabi duhovstva deželsko oblast postavlja sodnika čez djanja duhovskega gospodstva, v čemur nima čisto nobene pravice; previdijo, da ta osnova ima namen: zadušiti glas pastirjev sv. Cerkve in čez vse glas naj višega Pastirja, podžigati pa rogovilstvo zoper cerkvene oblasti s papežem vred; previdijo, da ta postava žuga z nezmerno krivico vsem katoličanom vesoljnega svetá, katerih neopustljiva pravica in naj viši korist je v tem, da se duhovna oblast ohrani nenavezana in nežaljiva v svojem središu in v svojem naj višem namestništvu; previdijo, da nasledek te postavé bi ne bil bramba očitne vesti in miru v družinah, kakor bi radi, da jim verjamemo, ampak čisto in ravno nasprotno; torej:

Oporekajo podpisani z vso močjo svoje duše zoper to krivično in brezpametno osnovo, in vabijo vse duhovite in serčne kristjane, naj se zedinijo z njimi v ravno tej oporeki.“

Take oporeke s podpisi se bodo poslale g. vojvodu Salviati-u, predsedniku središnjega odbora v Rimu, in on jih bo razglasil po časnikih večnega mesta. In tega bode očitno, da vesoljni katoliški svet z enim duhom v vsi polnosti zahteva naj višji svobodo za namestnika Jezusa Kristusa.

Za papeževo 50letnico se čezdalje bolj živo dela. Prezviseveni nadškof Zagrebški so razposlali do duhovstva okrožnico, ktera pripominja, da se naj ravnajo po prvih kristjanih, naj po zmožnosti darujejo za sv. Očeta in pomagajo, ne osebi Pija IX, ampak sami katoliški reči, kateri je vse pograbljeno; tudi duhovstvo naj podá „Petrov novčić“. Naj vernike o tem podučé in kar se zbere, do 15. maja pošljejo v nadškofovo pisarno, ter bo vse darove „Katol. list“ naznanjal. (Že so zaznamnani v tem listu nekteri lepi darovi od gg. župnikov, n. pr. 10 frankov, 4 tol. itd.) Gledé cerkvene slovesnosti je zapovedano zvonenje po vsih cerkvah prejnji večer ob 7, v god sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjem Telesom, govor priméren slovesnosti itd.

Posebno priseréne so besede in naredbe gospoda, ki ga rojaki imenujejo „Dika jugoslavenska“, to je, škofa Strosmajera. V okrožnici do duhovstva pravijo milgospod:

Častni bratje! Znano vam je, da sv. Oče bodo 3. rožnika obhajali petdesetgodišnjico svojega škofovstva. Ves katoliški svet si prizadeva, da ta slovesnost opravi naj slavnije, kar se dá. Kako se bo ta slovesnost pri nas obhajala, se bode pozneje naznanilo Vam in pobožnemu ljudstvu s posebno okrožnico. Za zdaj mi je opomniti: da se je v našem glavnem mestu zedinil poseben odbor, kateri dela za to: da se pošlje prvi dan slovesnosti deputacija v Rim, ktera se bo sv. Očetu papežu v imenu našega naroda poklonila in jim podarila vošilo z izrazom naj globokejše vdanosti; in 2. da se zbirajo darovi („Petrov novčić“), ki jih ravno ta odbor seboj v Rim ponese. Eno in drugo je kaj lepo in pristojno narodovnemu ponosu in verskemu občutku našega naroda. Zato se s tim gorko priporočuje častnosti Vaši, da nemudoma enak odbor glejte napraviti tudi v Vaši duhovniji z ravno tem namenom. Nagovarjajte premožniši in odličniši može svoje duhovnije, da k tej deputaciji pristopijo, da bode tudi naš narod v zboru družih katoliških narodov o tej priliki v Rimu dostojno zastopan. Recite jim, da je Rim za vsacega, zlasti pa za katoličana naj prečudniše mesto na tem svetu in da nikjer se katoliškemu sercu ne predstavljajo tako lepi, tako nebeški in tolažljivi prizori, kakor tam. V vsakem, kdor ima kaj blagše serce, spomin na Rim ostane nezbrisljiv.

Nagovarjajte jih, naj svojo ljubezen in vdanost do sv. Očeta papeža pokažejo z darovi. Dandanašnji je to edina pot, da se zmagujejo silne potrebe Cerkve, in se sv. Očetu oskerbi zmožnost, da morejo svoj poklic po vsem katoliškem svetu dostojno spolnovati.

Spominjati pa se je nam vsem o tej priliki, da je ravno tako nekđaj Jezus živel s svojimi apostelji. Graja in sramota bi bila za katoliški svet, ako v tem zastaja s tisto radodarnostjo, s katero se je v prvih časih ljudstvo darežljivo skazovalo proti Jezusu in aposteljnemu, tako: da so aposteljni ne le sebe, ampak tudi v hudi letini vse lačne in reveže v Jeruzalemu in okolici z dovoljno milošnjo oskerbovali. (Dj. ap. 11, 28, 29, 30.) Način, kako naj se ljudstvo k nemu in drugemu nagovarja, zajemajmo iz lastnega svojega serca in iz sv. vere, ktero oznanujemo. Sv. Oče papež so namestnik Jezusov na tem svetu in vidni poglavar naše Cerkve. Naj višji učenik, pastir in naš oče so. Spodobi se, da jim pravi sinovi matere sv. Cerkve še toliko veči lju-

bezen in priverženost skazujejo dandanašnji, ko jih njihovi nasprotniki tako togotno in brezozirno od vsih strani napadajo. Reč, ktero sv. Oče dandanes zastopajo, je neizmerno važna. Zarés so dandanes s svojim svetim življenjem brez graje, s svojim čeverstim neodjenljivim značajem so živa slika in podoba tiste Skale, o kateri Jezus govori, da je tudi peklenške vrata nikdar omajati ne morejo. (Mat. 16.) Zdi se, da si je Gospod sam za čas razdražene današnje borbe odbral namestnika, kateri bi, zapušen od vsake moči in pomoči, obnovil staro čudo, da slab in preziran, premaga vse, kar ima ta svet silnega in mogočnega. Oni so dandanes véliko pribežališe vérske in véstne svobode, brez ktere bi propadla vsaka svoboda in omika. Bodo jo (svobodo), ako bi bilo treba, rešili tudi s samo ceno svoje lastne kervi in križa Petrovega. Vredno tedaj in dostojno je, da se krog njih vsi zberemo, in da jim z ljubeznijo, spoštovanjem in molitvijo saj nekoliko osladimo ljuto borbo, in razbi- strimo izgled na končno zmago.

V Djakovu 18. svečana 1877.

Iz Gradca, 2. aprila.* (*Papeževo 50letnica. Shod katoličanov. Postne pridige.*) Od vseh strani se berejo poročila, kako se katoliški svet pripravlja, da bi se kolikor mogoče slovesno obhajal 3. dan junija t. l., kateri dan bode 50 lét, odkar so bili za škofa posvečeni sedanji papež Pij IX. Tukaj v Gradcu obravnavalo je to stvar katoliško konservativno društvo pri mesečnem shodu marcija meseca. Soglasno in z velikim navdušenjem priterdil je zbor predlogu, da katoliško konservativno društvo prevzame osnovo omenjene slovesnosti za Graško mesto. Ker pa reč potrebuje prevdarka in da se lože doseže edinstvo, izvolil se je odsek petih udov, da se posvetujejo, kako bi se slovesnost naj primerneje vravnala. Ti bodo svoje nasvete zadnji čas do 7. maja predložili društvu v razpravo in konečno poterjenje.

Pri ravno tem zboru obravnavalo je katoliško konservativno društvo shod avstrijskih katoličanov na Dunaji, ki bo po novejši premembi od 30. aprila do 3. maja t. l. — Razlagal se je pomen in velika važnost tacega shoda, ter opominjevali se društveni udje, naj se ga v obilnem številu vdeležé vsi, katerim le okoliščine pripuščajo, in da naj tudi someščane pregovarjajo k temu, razkladaje, čemu da se zbirajo in združujejo katoličani, ter zavračevaje ugovore nasprotnih časnikov.

Gradec veljá za naj bolj liberalno mesto v Avstriji, vendar šteje tudi zvestih in značajnih katoličanov. Katoliško konservativno društvo krepko deluje. Redno zboruje vsak mesec v prostorih društva „Harmonie“, in pri teh zborih se udje s primérnimi razpravami vterjujejo v katoliških nazorih kakor tudi sploh omikujejo in ob enem razvedrujejo. V poslednjem oziru so bili n. pr. jako zanimivi govori, v katerih je č. g. profesor Zetter lahko umevno in nekoliko šaljivo več večerov razpravljal vlaško leto turško, letos pa rusko zgodovino.

V tukašnji stolni cerkvi imel je letos postne pridige od poslednjih duhovnih vaj v Ljubljani znani dominikan č. o. Henrik Denifle. Njegovi govori so navadno apologetični (v brambo sv. vere), večkrat precej visoki, s filozofičnimi dokazi, sploh namenjeni bolj za izobražene. Taki so bili tudi Ti govori. Predmet jim je bila vera v Boga, kot podlaga in začetek vse vere, in potem lastnosti Božje. Ko je dokazal, kako človeška pamet tirja vero v Boga, in da le „neumnež pravi v svojem sercu: ni Boga!“, skušal je razkriti neskončnost, veličastvo in lepoto Božjega bitja, kolikor je to človeku tukaj na zemlji mogoče zapopasti.

*) Prav serčno hvalo! Blagovolite večkrat se oglasiti.

Nekteri imajo mnogo pomislikov zoper take pridige; češ, večina izmed poslušalcev vsega tega vendar le ne more umeti. Korist bi bila veliko večja, ako bi se bolj priprosto govorilo in posebno v postnem času rajše o Kristusovem terpljenju. Toda ti ugovori bi bili pač veljavni za kak kraj na deželi. V večih mestih so pa okoliščine druge. Postne pridige tu niso le v eni cerkvi, ampak v mnogih. Kdor ne more umeti govorov v stolnici, gre lahko v drugo cerkev, kjer se govori bolj priprosto, kjer se govori tudi o Kristusovem terpljenju. Da so pa v večih mestih saj v eni cerkvi večkratni bolj znanstveni, posebno apologetični govori popolnoma na svojem mestu, se vidi že iz tega, ker jih pride vendar le mnogo tudi tacih poslušat, ki jih sicer ni viditi v cerkvi. Ako se pa zopet drugi ne zmenijo zanje, ali se celo norčujejo iz njih, vendar vsaj izgovora nimajo. In cerkveni predstojniki, ki morajo vsem stanovom skrbeti za primérno dušno hrano, morajo si reči z mirno vestjo: *Dixi et salvavi animam meam.* — Sicer pa apologetični govori dandanes tudi priprostemu in vernemu ljudstvu niso brez koristi, posebno po mestih, kjer se vedno sliši govorjenje zoper sv. vero. In če tudi n. pr. kak posel ne umé in si ne zapomni toliko, da bi zaničevalcu sv. vere na kak ugovor znal dostojno odgovoriti, mu lahko reče ali si saj misli: „Ko bi te o. Henrik slišali, bi ti že povedali, kar ti gre. — Sicer pa o. Henrik v svojih govorih vedno skerbí, da ga tudi tisti, ki morda ne morejo vsega umeti, vendar ne poslušajo brez koristi, in da vselej ne le um, ampak tudi serce svoj delež dobi. V minulem postnem času je od cvetnega do velikega petka, ko je nadaljeval govore vsaki dan, iz teoretičnega (učnega) prestopil na praktično (djansko) polje, ter govoril o namenu človeka, o potrebi skrbeti za izveličanje svoje duše, očistiti jo grehov v zakramentu sv. pokore in potem stanovitno živeti po sv. veri. Sklep teh govorov je bil velikonočno nedeljo: o historični (zgodovinski) resničnosti Kristusovega vstajenja, in kako ta veličastni čudež, krona vseh drugih čudežev Jezusovih, neveržljivo spričuje resnico, ktera je podlaga vsemu kerščanstvu, da je bil namreč Jezus Kristus pravi Bog; dalje kako je ravno vstajenje Jezusovo strašno za sovražnike Njegove, kateri tajé Njegovo Božjo naruro, ker ne bodo za svojo hudobnost nobenega izgovora imeli; kako je pa nasproti ta resnica vesela za vérne in zveste kristjane, katerim je poroštvo resničnost njihove sv. vere in lastnega častitljivega vstajenja. Pri tem poslednjem govoru je bila velika stolna cerkev po vseh prostorih tako natlačena, da se skoraj ni bilo ganiti.

V Marija-Zvezdi v Bosni, sv. Jožefa dan 1877. (Dalje.)
Vzroki, zarad katerih se mnogi bojé v trapistovsko življenje, so mnogoteri. Nekteri ljudje so sicer pobožni, pa nekako mehkužni in več cene stavijo v nekatere ložji pobožne opravila, kakor pa v zatajevanje in menijo, da bi pri trapistih dušno škodo terpeli, ker bi zarad dela za take pobožne opravila imeli premalo časa. — Drugi menijo, da so še premladi in so še premalo grešili, da bi v spokoren red stopili. Taka-le je, pa ne drugač, da velik del ljudi po zmoti meni, kdor gre k Trapistom, tega mora čevelj že hudo tišati. Zopet drugi mislijo, da je škoda za nje, da bi se v tako mladih letih pred svetom v kloster skrili, češ, da tam bi njih luč, učenost in zmožnost stala pod mérnikom. Jaz pa pravim, da taki bi imeli naj več vzroka Trapisti biti, da bi jih tam ozdravili té visoke misli. Ali ni že prederzno, da svet tako misli: „mlado meso za-me, bom že stare kosti Bogu dal!“ Bog hoče tudi mlado življenje za-se, in s starimi kostmi se tudi pri Trapistih ne izganja več veliko hudobnih duhov.

Ako mlade močí zapustijo pridiganje in spreobra-

đanja, da v spokornem samostanu skrito živé, se dalje ugovarja, kdo bo potlej keršanskim ovčicam delil besedo življenja?... O nikar ne skerbite! Ako tudi vsak deseti izmed duhovstva zapusti opravilo pridiganja in spreobračanja in ko Trapist za zmeraj umolkne, s tim duhovsko pastirstvo ne terpi resnične, ampak le dozdevno škodo. Ravno ta stopinja dobrega pridigarja stori naj večí vtis na njegove spovedovance in poslušavce, ako zvedó, da se je sam pokore lotil — Trapist postal. Preden sem postal Trapist, sem skoz 13 lét velikrat in kakor se mi je zdelo goreče pridigal, toda čez vse naj boljši pridiga in naj bolj živ prigovor, ki sem ga kdaj v življenju dal, je bil ta, da sem postal Trapist. Pri svojih veliko sto pridigah, ki sem jih imel na svetu, ne véim, če sem enega spreobernal, po mojem pristopu v ta red pa je bilo veliko mojih duhovnopastirskih otrók nagnjenih k resnobnišemu življenju in so jeli resno se pokoriti. Celó 60letni župnik mojega rojstnega kraja je ravno zato postal Trapist. Sam sem bral v pismu, s katerim je prosil za sprejetje v ravno tisti samostan: „Zgled od I. I., ki je postal Trapist, me je spodbudil ravno to storiti.“ *) (Dalje na sl.)

Spomini na Oglej.

Potopisne čertice.

(Spisal Janez Bilc.)

(Konec.)

Ko zopet iz cerkve stopimo, zagledamo čast. Oglejskega župnika in nadduhovna, ki je s svojim duhovnim pomočnikom razgrinjal preproge, in napravljaj altar za svetinje; ker v par dneh se je imela bazilika po prevzvišenem nadškofu Goriškem na novo posvetiti. In res je bila vsa popravljena in prenovljena bazilika 13. julija 1876 slovesno posvečena. V pričo 6 kanonikov in več kot 100 duhovnov in velike množice vernih so naslednik 95 nadpastirjev Oglejskih prevzvišeni gospod Andrej Golmajer, rojeni Slovenec, posvetili stolnico sv. Mohora. Pa kakor je sedanji Oglej komaj senca nekdanjega, tako je bila ta slovesnost le senca tiste slovesnosti, s katero je bila pred 845 leti nova bazilika — ravno ta — po očaku Poponu v pričo dveh kardinalov in 12 škofov posvečena.

Pozdravil me je prijazno gosp. župnik ter se čudil, ko sem mu povedal, od kod da sem, da Slovenec gladko italijanski govorim. Pohvalil se je, da tudi on, terd Lah, nekoliko slovenski zná. Obžaloval je, da nima časa na okrog voditi, ter je ukazal cerkveniku nam še ostale znamenitosti razkazati. Cerkevnik nam odpre še „baptisterij“, to je starinsko kerstišče. Pod streho je sozidan veliki šestvogeljni vodnjak, podoben velikemu, kakih 5 čevljev globokemu kotlu. Tukaj so v stari cerkvi s potapljanjem v vodi kerstili. V vodnjak je voda po podzemeljskem kanalu pritekala; sedaj je suh. Če se pomisli, da leta 1000 niso navadno več tako kerševali, si lahko misli človek, kako star je ta kerstni kamen. Iz

*) K temu naj smemo samo oponniti, da poklici in pota so mnogotere; gotovo je, da tisti jo prav zadene, ki gre tje, kamor ga Bog kliče. Kakor n. pr. častiti redovniki Trapisti neizrečeno veliko dobrega storé za Bosno s svojim zgledom darežljivosti, s svojo tiho spokornostjo, tako nepopisljive dela spreobrnjenja doveršujejo po Ameriki naši rojaki Veninger in drugi s svojimi misijoni; pa tudi priprosti posel s svojo vdano poterpežljivostjo, zvestobo in spodbudnim keršanskim življenjem zamore pred Bogom imeti zasluge velikega misijonarja pri družinah.

„baptisterija“ se pride v starinsko cerkvico, ki jo lopa veže z baziliko. V njej se hranijo zdaj stari izkopani kamni, spominki, kipi itd.; nekaj je pa bila ta cerkvica odmenjena katehumenom, to je takim, ki so se za sv. kerst pripravljali. Tukaj so bili v veri podučevani, od tukaj so gledali v cerkev, ker niso smeli še pričujoči biti pri svetih skrivnostih. Tudi ta cerkvica je gotovo več kot 1000 let stara. Pero ne more opisati, kaj človeško serce v tako starih prostorih čuti. Pred to cerkvico, ktera je s pokrito vežo združena z baziliko, leži silno velika plošča z napisom in tremi doperenimi podobami. Težko se bere napis. Gosp. župnik je djal, da je napis o zidanji bazilike in iz 11. stoletja.

Stari, sivi zvonik sem že prej nekoliko omenil. Pogled iz njegove line je nepopisljiv. Kamor oko seže, proti jugu in zahodu, ti nobena reč pogleda ne mejí. Ko bi znal govoriti ta z mahom obraščeni velikan, o koliko bi nam mogel povedati o britkih in veselih dnevih Ogleja. Koliko slavnih očakov oglejskih je on vidil posaditi na kamniti prestol sv. Mohora in zopet ponesti v podzemeljske rake Poponove bazilike!

Stopimo še enkrat v svetišče ter se poslovimo od svetega poslopja s serčno željo še enkrat obiskati ta kraj, ako je volja Božja.

Zdaj še par besed o zgodovini cerkve! Podzemeljska cerkvica je iz dobi sv. Mohorja, ni dvombe. Cerkvjenik je djal, ko nam jo je odpéral: „Era un tempio di Giove — bil je tu tempelj Jupitrov.“ Gotovo je ou to slišal od bolj zvedenih možakov. Drugi terdijo, da je bila tukaj ječa, kjer je bil svetnik umorjen. Naj si že bo, kakor koli, gotovo je cerkvica sedanja iz naj starše dobe sv. Cerkve. Nad njo je škof Fortunacijan krog leta 347 zidal večo cerkev, prednico sedanje, in popravil in povikšal jo je l. 503 oglejski nadškof Marcellin. Popolnoma novo cerkev, sedanjo baziliko, je pa postavil slavni oglejski očak Popo leta 1030, ta še danes stoji. Popravljená je bila l. 1365, 1381, 1790, 1795, 1810 in v sedanjem času s pomočjo blagodušnega dara presvitlega cesarja Franciška Jožefa. Opisal je baziliko pred 10 leti naš rojak in pisatelj, gosp. J. Levičnik, v večernicah družbe sv. Mohora prav izverstno.

Oglejmo še nekoliko mestice, ki šteje blizo 1500 prebivalcev. Oglej, kje je tvoja slava, kje tvoja velikost in lepota! Atila te je razdjil in pokončal l. 452, da ni kamena na kamenu ostalo. In ko si se iz praha nekoliko zopet vzdignil, so te grozoviti Longobardi v novič razdjali. V cerkvenem blišču si se še lesketal do srede preteklega veka, ali v posvetnem si ostal borna vas, na razvalinah slavnega mesta zidana. Zatorej je pa tudi vsak kamen v tebi spomin preteklosti. Vidijo se po vertih in drugod posamezni veliki stebri postavljeni; po zide hiš, vertov, hlevov itd. pa so vzdane ploše, napisi, glave, roke in drugi deli izkopanih kipov. Okna, vrata, stopnice pri hišah so večidel izkopane iz zemlje. Bolj znamenite spominke so izpeljali po svetu, ter so shranjeni v muzejih glavnih mest; mnogo, kar je manjše vrednosti, je še doma ostalo. Nekatere osebne hiše in neki plemenitaši imajo lepe starinske zbirke. Vidili smo med drugim hlev, kakoršnega ni na vsem svetu. Ko smo se namreč od bazilike po dolgi mestni ulici sprehajali, nas ugleda neki možičelj ter nam, ko vidi, da smo ptujci, prijazno migne, naj gremo z njim. Radovedni smo bili, kam nas popelje. Pelje nas na dvorišče lepe hiše ter nam pokaže pred nami stoječ kanjski hlev, čigar zunanji zidovi so vsi pokriti z vzdanimi starinskimi spominki. Vidili smo tukaj spominke svetne in cerkvene, grobne napise, malike, stebričke, krogle, posode itd., vse v hlev vzdano. Zraven Merkurija vidiš sv. Kancijana, ko s svojimi tovarši beži iz mesta. Ogleдали smo vse prav pazljivo in se ločili od prijaznega

oskerbnika, nekega grofa, prav hvaležni, njegovega dečka obdarovavši.

V stari temni gostilnici na koncu onega mestica smo se poživili s kozarcem črnega laškega vina in dobrim zalogljajem in smo še pogledali ribške ladjice (trabakole imenovane), ki so ravno po kanalu „Amphora“ od morja prijadrale v mesto. Ribiči, ogoreli pa prijazni Oglejci, so pravili, da je tukaj slaba voda in zarad bližnjega močvirja nezdrav merzličen zrak. Pa včasih je bilo v tem obziru še mnogo slabše. Ljudje so še bolj hirali in umirali, in zavoljo tega so že zadnji očaki Oglejski le redkokrat tukaj stanovali, le o velikih praznikih so semkaj hodili slovesnosti obhajati. To je pripomoglo, da je bila njih palača že leta 1751 zapuščena in na pol razvalina, in da se sedaj komaj pozná mesto, kje da je stala, ker kamnje in druge ostanke so porabili za nove poslopja.

Prišel je večer. Čas je bilo ločiti se od kraja, ki je bil nekaj „prebivališče svetnikov“, sedež cesarjev, drugi Rim. Prepričali smo se, kako so resnične pesnikove besede, ki poje:

„Hic Aquileja fuit; — restat miserabile nomen urbis, et infelix cetera condit humus. — Tukaj je Akvileja stala, revno ime mesta je ostalo, drugo vse pokriva nesrečna zemlja.“

Še par dni potem smo se mudili v okolici Terziški, in vernili se na Notranjsko.

Razgled po svetu.

Francosko-Laško. Sedanji liberalizem ima svoje ime od „non liber“ („prostost“ od „neprost“); kakor „lucus a non lucendo“; tako saj liberalci kažejo s svojim djanjem; zakaj prašanje že ni več za časno posest papeževo, ampak sploh za svobodo sv. Cerkve. Tretji členek nove laške postave „o zlorabi duhovski“, pravi „Unità“, je papežu nataknil železje, ker je evangelijsko oznanje in cerkvene opravila prepuša samovolji poslednjega okrajnega sodnika. Neki čverst advokat je rekel, kakor koli so strahotne pruske majnikove postave, vendar nobena od daleč ni podobna laškim „o duhovski zlorabi“. Zakaj minister Falk je zaznamnjal verske djanja, ktere je hotel s postavo mahati, Mancinova postava pa vse prepuša sodbi krajnih oblastnij, da zamorejo zabraniti vse, celo še duhovnu očitno križ narediti, zakaj s tem znamenjem bega mir velike deržine „obsedenih in prostomišljakov“. — Celo protestanski časniki se spotikajo nad prehudim stanom, v kakoršnega hočejo spraviti Cerkev na Laškem. „Saturday Review“ n. pr. je katoličanom odločno sovražljiv list, ki povsod dlako cepi, da jih napada: vendar v tej reči poterjuje, da sovražniki katoličanov so v krivici, v pravici pa da je papež zoper laško vlado, ktera očitno nasilstvo dela navadnim cerkvenim opravilom rimske Cerkve.

Naravno je bno tedaj, da so se francoski katoličani pri svoji vladi pritožili zoper toliko preganjanje katoliške Cerkve na Laškem. Po njih pritožbi se je francoski minister predsednik rudečkar Julij Simon podal na Laško. Ta Simon je veliko pisal „o svobodi“. Leta 1859 jo je oznanoval v Bruselju in dal je ondotne posvete na svitlo v 2 bukvah z napisom: „La Liberté de conscience“. Pisal je še drugo delo „La Liberté“, in že od 1847 je bil v Parizu med ustanovniki družbe „La liberté de penser“. Vsaka stran J. Simonovih bukev obsojuje novolaško postavo in vse postave, ki tarejo vestno svobodo. Torej je bil žel Simon na Laško prosit, naj ne dajejo take postave, zoper ktero bi se ne mogle ubraniti sovražne skazovanja na Francoskem in ktera bi

bila nevarna za mir v Evropi. Rekel je boje Simon (saj „Unità“ tako piše), da je veliko boljše ne delati take postave, kot potlej se je kesati, kakor Bismark na Nemškem, ali pa je ne rabiti, kakor „o naslovih cerkvenih“ na Angleškem (takrat namreč, ko so bili Pij IX ondi ustanovili cerkveno vlado). — Kar nas tiče, sklepa „Unità“, bi bili pač v obupu, ako bi se morali zanašati na J. Simonovo brambo katoliške Cerkve. O, imamo vse boljše in bolj vterjeno in blagše upanje!

Kaldejsko. Kaldejski patrijarh Audu je bil postal razkolnik, ker med drugim ni hotel sprejeti sklepov poslednjega cerkvenega zbora Vatikanskega. Vsled tega so sv. Oče poslali lansko leto okrožnico do vsih nadškofov, škofov, klerikov, mnihov in vernikov babilenskega patrijarhata. Nasledek te enciklike je bil ta, da je prefekt v Propagandi, kardinal Franchi, dobil 7. sušca t. l. po telegrafu naznanilo, da se je patrijarh popolnoma odrekel vsim zmotam in se podvergel sv. rimskemu Stolu. — To veselo naznanilo pa je skalila nova žalostna novica. „Unità“ 29. sušca namreč piše: Dopis iz Carigrada poroča, da ondotna vlada (fanatiški Turk) je milgosp. Audu, kaldejskemu patrijarhu, napovedala, da naj ne pošilja svojega podverženja sv. Stolu: in ker se temu ni udal, je vlada imenovala patrijarha enega bogoskrunsko posvečenih in do sv. Stola upornih škofov. — Kdo vé, od kod je ta piškava turška vlada k temu hudodelstvu našuntana, ali je celo kako podkupljenje vmes? Kaldejski vérniki pa polmesečnega patrijarha zaupljivo ne bodo poslušali.

Drobne novice. Prusi, kakor je znano, se kujajo vdeležiti se pariške razstave l. 1878; veliko nemških delavcev pa je nemškemu državnemu zboru izročilo prošnjo, da naj se ta reč na novo preiše ter sklene, da se Nemčija razstave v Parizu vdeleži. — Rudečkarji, ki vedno mislijo, kako bi svet žgali in klali, so boje véliki teden v Londonu imeli izredno sejo. Julij Simon, stari rudečkar, sedaj minister francoski, pa je šel na Laško k svojim prijateljem. — V Madrid ima v kratkem priti nov papežev poslanec, mons. Cattani. — Iz Bombay-a naznanjajo, da Kašgarski poslanec Saed Jaakub-Kan je na potu v Carigrad. To méri, se vé, zoper Rusa. — Med Perzijo in Rusijo je boje zveza gotova. — Na Laškem je živo gibanje državnikov; ta gre, uni pride. — V Florencu je 28. sušca umerl princ Anton Bonaparte, sin Lucijana Bonaparta, star 60 lét. — V Rimu, via del Pozzetto, so postavili spominek poljskemu pesniku Adamu Mickiewicz-u, v hiši, kjer je stanoval. — V turški zbornici se govori 16 jezikov; poslanci so poterdili že kako tretjino členov, ki zadevajo notranje zadeve. — „Morning Post“ 28. sušca naznanja, da Rusija prijenjuje Angliji v jutrovnih zadevah. — „Unità“ pa ima 29. sušca telegram iz Rima, ki pravi, da je laški poslanec v Parizu, Cialdini, prišel v Rim v političkem poslanju. Vsled pogovora z Ignatievim, ki ga ni hotel izročiti ne telegrafu in ne pismu, je prišel sam. Sklep pravi: „Jutrovo vprašanje se čedalje huje zamotava.“ — Rusija in Anglija ste se zedinili o jutrovnem vprašanju.

Cvet in sad zveste molitve.

Prošnje.

Neki prav nevarno bolan mladenec se živo priporočuje v molitev, da bi še zadobil zdravje, če je Božja volja. Enako tudi neka druga oseba za dušne in telesne potrebe.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

(Dalje.)

V ječi veržejo svetega spričevavca na tla, in mu po cesarjevem povelji zavalé na persi težek kamen, da komaj diha. Svetnik voljno terpi in moli. Naslednji dan ga cesar zopet pokliče pred sodbo. Ugleda ga vsega omamljenega in oslabiljenega in tako-le ga nagovori: „No, Juri, ali si se spreumel, ali misliš še dalje terdovraten ostati v svoji zmoti?“ Svetnik mu z resnobnim glasom odgovori: „O cesar, mar meniš, da sem kaka mevža, da bom po taki majhni in otročji kazni zatajil svojo vero? Resnično ti povém, poprej se boš ti, o cesar! utrudil v mojih mukah.“ Cesar mu odgovori: „Odločil ti bom take „otročje“ kazni, da te bodo berž končale.“ Cesar ukaže junaka privezati na velikansko vreteno ali koló, pod koló pa položiti s špičastimi rečmi obsajeno desko, ktere se bo ob vertenji svetnikov život zadeval in razmesarjal. Jamejo koló vertiti, sveti Juri pa na glas prosi Boga pomoči; ali kmalo neha ječati in zdihovati, ter le tiho terpi in Boga hvali. Poslednjič pa popolnoma utihne, kakor da bi bil zaspal. Cesar misli, da je umerl, se proti njemu oberne, in posmehovaje pravi: „No, Juri! kje je tvoj Bog? Zakaj te ni rešil iz te „otročje“ kazni?“

Po tem ko je bil cesar povelje dal, ga odvezati in s kolesa vzeti, je hitel v tempelj opravljat zahvalno daritev maliku Apolonu, da je srečno poterl naj večega sovražnika bogov. Ta čas pa prevleče čern oblak nebo, zabliška se in grom udari, da se vse potrese; zdajci zadoni glas z nebes: „Ne boj se, Juri, jaz sem s teboj!“ Nebo se zopet ujasni. Mož v sprelepi obleki stopi k kolesu, in svetnika objame, rekoč: „Ljubi Juri, bodi serčen v mojem spoznavanju, po tebi se jih bo veliko k meni spreobrnilo!“ In zopet zginje.

S kolesa sneti Juri, popolnoma zdrav, hvali Boga. Vojaki pričujoči stermé nad čudežem. Kristusov junak hiti v tempelj pred cesarja in mu reče: „Spoznaj tedaj moč mojega Boga, kateri me je smerti rešil in ozdravil.“

Po tem čudežu so se mnogi spreobrnili, ter so vero v Kristusa spoznavali. Med njimi sta bila dva župana (pretorja) Anatolij in Protej, ktera sta na glas zavpila: „Bog kristjanov je edino véliki in pravi Bog.“ Neutegoma brez zaslišanja ju cesar ukaže iz mesta peljati in ob glavo djati. Drugi so svojo vero v Kristusa še skrivali, cesarica Aleksandra pa jo je očitno spoznavala. Da je pa cesar ni slišal, jo je pričujoči Maksencij berž za roko prijel in domú peljal.

Cesarja je grozno jezilo, da ni mogel svetnika ne preveriti in ne ukončati, toraj ga ukaže vreči v jamo, v kateri so apno gasili, in jamo terdno pokriti. Kristusov vojsak se po potu gredé Bogú priporoča in prav goreče prosi, naj ga varuje v strahoviti jami, kakor je nekđaj varoval v Babilonu 3 mladenče v razbeljeni peči, ter svoji molitvi pridene še te-le besede: „O Gospod! ne zapusti me zavoljo mojih grehov, da moji sovražniki ne bodo mogli reči: Kje je tvoj Bog? zakaj te ni otél?“ Po molitvi se pokriža in gre vesel proti jami. Služabniki so storili takó, kakor jim je bilo zapovedano. Tretji dan zapové cesar svojim služabnikom, naj hudodelnika, zaničevavca bogov, iz jame potegnejo in pokopljejo, če so ostale še kake košice njegovega trupla, da ne pridejo kristjanom v roke, in jih po svoji navadi ne časté; in tako bo vsa ta reč kmalo pozabljena. Množica radovednega ljudstva spremlja cesarjeve služabnike k jami. Pa kakó se vsi zavzamejo in stermé, ko jamo odkrijejo in vidijo zalega mladenča v sprelepi obleki, kakor da bi prišel od imenitne gostarije. Svetnik pozdvigne roke in oči proti nebesam in hvali Boga za prejete dobrote; pa

tudi pričujoči ga hvalijo in spoznavajo edino pravega Boga. To čudo so berž naznanili cesarju, kateri junaka k sebi pokliče in tako-le vanj zareži: „Povej nam, Juri, po kakošnih zvijačah in sleparijah si si življenje ohranil! terdno sem prepričan, da si hinjavec in da svoje čararije (copernije) le zato uganjaš, da bi te ljudstvo občudovalo in častilo, in tvojega Boga za najvišega imelo.“ Svetnik mu odgovori: „Kar mene zadeva, ko mi hinjavšino in hrepenenje po ljudski časti očitaš, nisi vreden mojega odgovora; milovati pa te moram in serčno žalovati, da te je satan s toliko slepoto udaril, da še čudežev, ki se po moči mojega Boga pred tvojimi očmi godé, ne vidiš, ne spoznaš, ker jih čararijam in sleparijam pripisuješ.“ (Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Milg. knez in škof Jan. Zl. Pogačar se v saboto še ne odpeljejo na Dunaj k skupnemu razgovoru avstrijskih škofov, ki bo še le 16. t. m. Med drugimi rečmi se bojo posvetovali tudi o skupnem pismu verne vdanosti do sv. Očeta za slavno 50letnico.

Za pirhe je kapela naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca dobila prelepe mašne bukve od neke družine iz Ljubljane. Tisk je lep in prav razločen, zvezek v rudečem usnji, bogato pozlačen, prekrasen. Slava in blagoslov Božji, pomoč Marijina darovavcem!

Družbi sv. Vincencija v Ljubljani so svitli cesar iz lastne blagajnice podelili 200 gl.

Tiskanje letošnjih šmarnic, kakor se nam pravi, gre počasi spod rók, ker vse tiskarne so bile zavoljo raznih tiskarij za pričeti deželni zbor z delom preobložene, in toraj se je tiskanje šmarnic tako zakasnilo, da bo tisto komaj v drugi polovici tekočega meseca končano. Tedaj bo le malo dni ostajalo časa za vezanje in razpošiljanje. Škoda, ako bi jih ne mogli prejeti o pravem času, kateri jih želé, ker tvarine so podučne. Izdatelj šmarnic, ki so od vis. čast. škofijstva poterjene, je g. dr. Juri Sterbenc. Obseg je za vseh 31 dni premišljevanje Marijine slave in njenih čednost, n. pr.: Marijno varstvo, — ubožstvo, — Marija naša Pastarica, — varhinja o smertni uri itd. To delo je precej obširno, dalo bo boje kakih 25 pol, tedaj okoli 400 strani, in bo lahko za dve leti zadostovalo. Cena menda 90 kr. za terdo vezane, 1 gl. v pol usnji, 1 gl. 10 kr. vse v usnji, 1 gl. 30 kr. z zlatim obrezkom. Daljni naročniki naj bi se po želji oskerbnikovi pri g. izdatelju oglasili, na koliko in kako vezanih bukvic se vsakdo naroči, da se zamore vezanje pri raznih bukvovezih že do časa izvršiti in tako željam naročnikov o pravem času vstreči.

Na Pazinski gimnaziji, kakor se piše v „Nov.“, je čisto katoliška mladina dobila nekega juda iz Moravskega za učitelja!... Lep napredek z „versko-nravnno odrejo“! — „Vaterland“ piše dolge članke o „schulkrach-u“.

Katoliški Nemci bodo to leto imeli shod v Virzburgu.

V Parizu so bile veliki petek prenapolnovane cerkve. Eden celo posvetnjaških časnikov piše, da do 600 tisuč vernikov je cerkve obiskovalo; samo pri Mariji Devici Loretanski jih je bilo nad 40 tisuč. Predsednik francoske republike Mak-Mahon in njegova družina so bili pri vsih opraviilih velikega tedna v cerkvi sv. Klotilde. Čez 3000 jih je v tej cerkvi pokleknilo pri počeševanju pred sv. Križ, — med temi je bil maršal Mak-Mahon

s svojima sinovoma Evgenijem in Emanvelom, vojvod Broglie in množina deželskih in vojaških velikašev. — Tako očitno spoznavanje sv. vere po velikaših, smemo upati, ne bo brez velike koristi za Francosko. — Kje pa ostajajo o tacih prilikah velikaši in bogataši po naših krajih?

Katoliški časnikarji vsega sveta imajo vsled navsveta „Unità Catt.“ izročiti sv. Očetu posebno pismo verne vdanosti za 50letnico. Kteri časnikarji se želé vdeležiti tega imenitnega skazovanja, gredó takrat ali osebno v Rim, ali pa naznanijo svoj pristop mons. Al. Tripepi-u, vredniku časnika „Il Papato“ v Rim. Tudi hočejo s to priliki papežu podariti lep „album“ z adresno in imeni vrednikov katoliških, in pa dar v denaru. Misel je zares prav lepa, djanje hvale vredno.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

5. *Prepustim tvoji modrosti v razsodbo, ali je bolje, vsemu posvetnemu to edino nasproti staviti: „Kaj pomaga človeku?“ ali pa čez malo časa zastoj tuliti: „Kaj je pomagalo?“* (S. Ignat. vitae lib. II. n. 2.)

Cvetice ljubimo, dokler cvetó; toda kako kratek je ta čas! Kmaló zvenejo in se osujejo. Taka je z vsim pozemeljskim premoženjem; kako kratek je terpež njih obstanka! Razveseljujejo, pa hitro so proč, celo po njihovem vživanji so postale studne.

Ce se veseliš zakladov ali vživanj, verjemi, da sanjariš. Ko je sanja zginila, ne najdeš nič več v svoji roki; in kaj je ta sanja, ali koliko časa koristi?

Vsaka stopinja sreče, katero zamoreš zažeteti in doseči, ima svoje minljive veselja. Sijajno se povzdiguješ, kakor ognjen steber; toda počakaj trenutek, in nič ni ostalo, kakor dim, in tega loviti, kaj ti pomaga to?

Verjemi, da nič ne koristi, kar ne koristi večno, kar ni v dosego večnega zveličanja; močno pa škoduje, kar tej dosegi dela zapreke.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Andrej Urek je postal župnik na Polzeli in č. g. Janez Aleksander Simonič, provizor pri sv. Petru poleg Radgone. Č. g. Janez Govedič pride za kaplana v Mozirje in č. g. Franc Fohn, župnik v Rušah, gre v pokoj. — Umerla sta čč. gg.: Jožef Turin, vikar celjski 24. marca, in Janez Kurnik, župnik pri sv. Petru poleg Radgone, 28. marca. R. I. P. — Razpisane so fare: Sv. Roperta nad Laškim do 1. maja; Ruška do 5. maja, in sv. Petra pri Radgoni do 12. maja t. l.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Gosp. A. Keržič našem ljubljenu sv. Očetu za 50letnico 20 frankov v zlatu. — M. V. 2 gl. v srebru; prosi blagoslova za srečno zadnje uro. — Iz Loke 3 osebe 2 gl. 44 kr. — Neimenovana ljubljanska družina 5 vel. tolarjev, t. j. 10 gl. star. d. v sr. namestniku Kristusovemu za preslavno 50letnico. — Pn. gosp. prošt dr. A. Jarc 10 gl. za 50letnico Njih Svetosti Pija IX, ki Jim Bog da še dolgo dolgo živeti!

Za Božji grob v Jeruzalemu: Od fare sv. Trojice pri Mokronogu po č. g. fajm. Jož. Gerčarji 2 gl. 35 kr. — Po preč. P. gvard. Salvatorju 7 gl. 50 kr.